

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 494

van **BART VAN HULLE**

datum: 30 maart 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Knolcyperus - Verspreiding, impact en verwijdering

De knolcyperus is een hardnekkig, grasachtig onkruid dat behoort tot de familie van de cypergrassen. De bestrijding ervan is niet evident omdat het onkruid beschikt over ondergrondse knolletjes die jarenlang kunnen overleven. Deze knolletjes kunnen zeer snel in aantal toenemen en zijn dan ook de voornaamste verspreidingsvorm. Er zijn een aantal herbiciden die knolcyperus in meer of mindere mate bestrijden, maar een complete bestrijding vergt een combinatie van meerdere technieken en duurt meerdere jaren. Hiervoor is nog extra onderzoek noodzakelijk.

De knolcyperus was tot 2016 een quarantaine-organisme met meldingsplicht aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Deze status is ondertussen opgeheven. Er gelden wel nog steeds maatregelen binnen de geïntegreerde gewasbescherming, de IPM-regelgeving (IPM: integrated pest management). Die maatregelen zijn er vooral op gericht om verdere vermeerdering en verspreiding te vermijden.

1. a) Op welke omvang wordt het landbouwareaal dat door de knolcyperus is aangetast momenteel geschat door proefcentra, verwerkende en chemische industrie?
 - b) Hoe evolueerde het areaal in de loop van de afgelopen 10 jaar?
 - c) Zijn er verschillen per provincie?
2. Zijn er ook indicaties van de mate waarin particuliere gronden zijn aangetast door de knolcyperus?
3. In haar antwoord op schriftelijke vraag nr. 567 van 11 maart 2021 heeft minister Crevits aangegeven dat haar administratie werkt aan een actieplan om dat probleem onkruid verder aan te pakken.
 - a) Wat is de stand van zaken van dat actieplan?
 - b) Tegen wanneer wil de minister dat actieplan finaliseren en uitrollen?
 - c) Welke experts, beroepsorganisaties en andere organisaties uit het middenveld werken hieraan mee?
 - d) Is er al zicht op een aantal maatregelen die via het actieplan zullen worden genomen? Zo ja, welke?
4. Met de huidige beschikbare bestrijdingsmiddelen is de knolcyperus enigszins te beheersen maar moeilijk volledig te bestrijden.

- a) Welke onderzoeken lopen momenteel om de bestrijding van de knolcyperus beter onder controle te krijgen?
 - b) Welk bijkomend onderzoek is nog nodig?
- 5.
- a) Welke inspanningen worden door Vlaanderen gedaan om telers te sensibiliseren en te informeren over maatregelen die effectief werken ter bestrijding van dit onkruid?
 - b) Bij welke experts kunnen telers terecht om hierover betrouwbaar en doeltreffend advies te verkrijgen?
 - c) Hebben de diensten van de minister nog contact met het FAVV rond de bestrijding van de knolcyperus? Zo ja, in welk verband?
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (494), Zuhair Demir (651).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

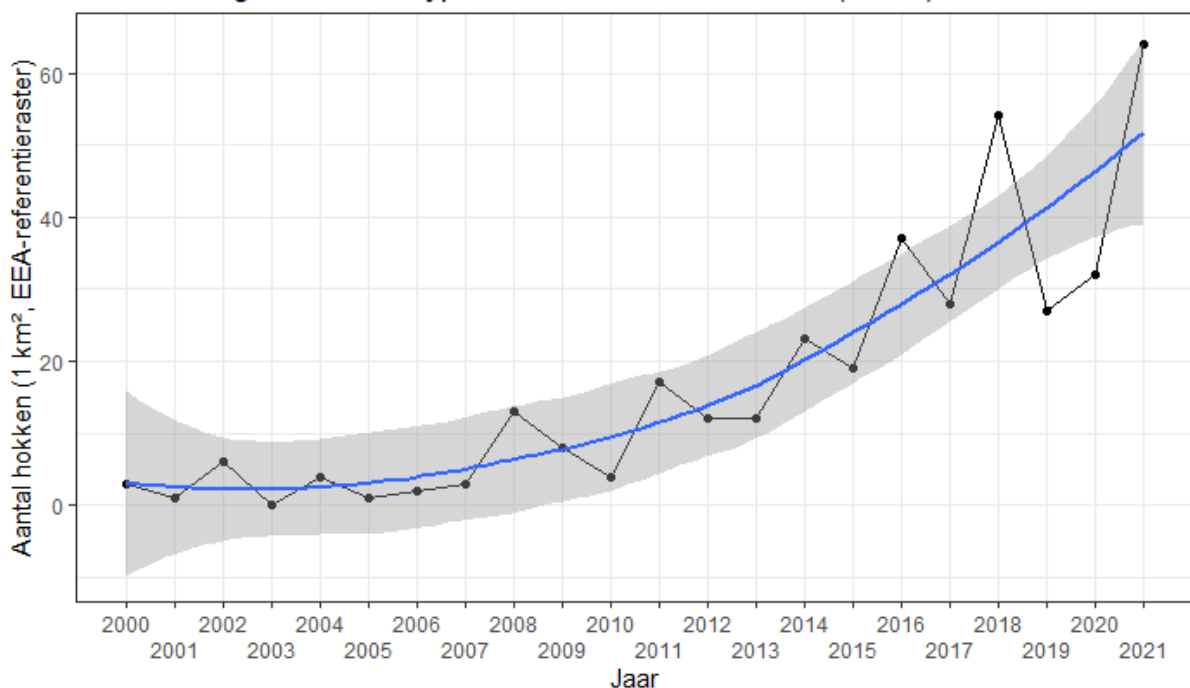
op vraag nr. 494 van 30 maart 2022

van **BART VAN HULLE**

1. a. De omvang van het areaal dat door een plantensoort wordt ingenomen, kan worden uitgedrukt in het aantal één-op-één-kilometerhokken waarbinnen de plantensoort is aangetroffen (rasterbenadering). In 2021 werd knolcyperus in het Vlaamse Gewest in 64 kilometerhokken waargenomen (figuur 1). Het aandeel besmet landbouwareaal kan uit deze data niet worden afgeleid.
- b. In de loop van de afgelopen tien jaar is een duidelijke toename waar te nemen van het aantal kilometerhokken waarbinnen knolcyperus is waargenomen (figuur 1).

Figuur 1:

Waarnemingen van knolcyperus in het Vlaams Gewest (raster)

Aantal kilometerhokken waarbinnen knolcyperus is waargenomen (zwarte lijn). De blauwe lijn verduidelijkt de trend (met foutenmarge in het grijs). Bron: GBIF.org (31 maart 2022), met als voornaamste databronnen waarnemingen.be (Swinnen et al. 2018) en Florabank (Van Landuyt et al. 2012).

- c. De locaties waar knolcyperus tot nu toe is waargenomen, worden in figuur 2 op kaart getoond. Hieruit blijkt de soort vooral goed vertegenwoordigd te zijn in de Vlaamse zandstreek (West- en Oost-Vlaanderen) en de (Antwerpse en Limburgse) Kempen. De voorkeur voor zandgronden, en met name maïsackers op deze gronden, werd reeds geduid in het antwoord op vraag 548 van 27 januari 2021.

Figuur 2:

De (cumulatieve) verspreiding van knolcyperus in het Vlaamse Gewest. Bron: GBIF.org (31 maart 2022), met als voornaamste databronnen waarnemingen.be en flora.inbo.be.

2. Uit bovengenoemde gegevens kan niet worden afgeleid wat de mate van besmetting op particuliere gronden is.
3.
 - a. Vorig jaar en dit jaar wordt verder gewerkt aan het actieplan om knolcyperus te bestrijden. Er is vooral onderzocht welke mogelijkheden het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid kan bieden om de problematiek verder aan te pakken (sensibilisering, stimulering via onder andere begeleiding in de bestrijding van knolcyperus en sanctionering). Ook wordt bekeken hoe we de rol van integrated pest management (IPM) kunnen versterken.
 - b. Bedoeling is om het actieplan te finaliseren in 2022 en uit te rollen in 2023.
 - c. Er is van gedachten gewisseld met landbouworganisaties en onderzoekers. Ze zullen de komende tijd ook verder betrokken worden bij de uitwerking van de maatregelen en de uitrol ervan.
 - d. Aangezien het actieplan nog niet voltooid is, kan nog niet op de concrete maatregel worden ingegaan. Er zal een combinatie nodig zijn van kruisbesmetting tussen verschillende percelen vermijden enerzijds en besmette percelen aanpakken anderzijds.
4.
 - a. Sinds 1/5/2021 startte een LA-traject van 4 jaar: 'Geïntegreerde aanpak van knolcyperus (Cyperus esculentus)', met steun vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), om de problematiek van knolcyperus en de bestrijding ervan verder te onderzoeken (projectuitvoerders: Inagro, Autonoom Provinciebedrijf Hooibeekhoeve, HoGent - Site Bottelare, Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw (Bocholt), UGent - Vakgroep Plant en Gewas). Daarnaast lopen er ook nog proeven binnen het Landbouwcentrum voor Voedergewassen die uitgevoerd worden door het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw. Dit jaar worden proeven voorzien rond best practices van knolcyperusbestrijding, mechanische bestrijding van knolcyperus en gebruik van driftreducerende doppen bij knolcyperusbestrijding.
 - b. Momenteel ligt de focus van het onderzoek voornamelijk op het lopende LA-traject. Daaruit kunnen mogelijk bijkomende onderzoeksvragen geformuleerd worden.

5. a. De bestrijding van knolcyperus wordt reeds vele jaren opgenomen in studiedagen die mee georganiseerd worden door mijn administratie. Daarnaast zit knolcyperusbestrijding vervat in de IPM-checklist waarover ook heel wat sensibilisering gebeurt.
- b. Heel wat praktijkcentra hebben onderzoek gevoerd rond knolcyperusbestrijding. Landbouwers kunnen zeker terecht bij alle partners van het LA-traject (zie deelvraag 4a).
- c. Over de bestrijding van knolcyperus is geen verder overleg met het FAVV voorzien momenteel.